

VÝVOJ KATEDRY PEDAGOGIKY A PSYCHOLÓGIE FEM SPU V NITRE ZA 45. ROKOV JEJ PÔSOBENIA

DEVELOPMENT DEPARTMENT OF EDUCATION AND PSYCHOLOGY FEM SAU IN NITRA - 45TH YEARS OF OPERATION

D. KUČÍRKOVÁ¹

Abstrakt

Príspevok sa zameriava na 45-ročnú históriu pôsobenia Katedry pedagogiky a psychológie FEM SPU v Nitre. Charakterizuje vývoj katedry od počiatku jej založenia až po súčasnosť. Zvláštna pozornosť je venovaná aktérom prípravy učiteľov profesijných predmetov pre stredné odborné školy za uvedené obdobie a výsledkom ich činnosti.

Kľúčové slová

vývoj katedry, aktéri učiteľskej prípravy, výsledky vzdelávacích aktivít

Abstract

Paper focuses on a 45-year history of operation of the Department of Education and Psychology FEM SAU in Nitra. Characterized by the development department from the beginning of its establishment until today. Special attention is paid actor of teachers in vocational subjects for secondary schools over the period and the result of their activities.

Key words

development department, actors teacher training activities, the results of educational activities

Úvod

V roku 2009 si Katedra pedagogiky a psychológie Fakulty ekonomiky a manažmentu Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre pripomína 45. výročie svojho založenia. Vznikla Dekrétom o zriadení katedry pedagogiky z 31. júla 1964, ktorý vydal vtedajší rektor VŠP v Nitre akad. Ing. E. Špaldon, DrSc.

¹ Mgr. Drahomíra Kučírková, CSc., Katedra pedagogiky a psychológie, FEM SPU v Nitre, Tr. A. Hlinku 2, 949 76 Nitra, e-mail: drahomira.kucirkova@fem.uniag.sk

V zmysle úpravy Ministerstva školstva a kultúry zo 14.07. 1964 (č. 31135/64 III/Ib) boli v roku 1964, okrem našej katedry, zriadené katedry pedagogiky na vysokých školách poľnohospodárskych v Prahe a v Brne. Preto si dovoľujeme touto cestou pozdraviť našich kolegov z Institutu vzdelávania a poradenství České zemědělské univerzity v Praze a z Vysokoškolského ústavu Institutu celoživotního vzdělávání Mendelovy zemědělské a lesnické univerzity v Brně. Zaželať im veľa zdravia a úspechov v ich náročnej a zodpovednej práci.

Teší nás, že do dnešného dňa, napriek svojmu už „zrelému veku“, všetky tri pracoviská spolupracujú, udržiavajú blízke priateľské a pracovné vzťahy. Dovoľte nám, priatelia, spomenúť krásnu Fröbelovu myšlienku: „Výchova je príklad a láska, inak nič.“ Želáme Vám ešte veľa učiteľských vzorov a lásky, ktorú rozdávate.

História Katedry pedagogiky a psychológie FEM SPU v Nitre

1. Pôsobenie katedry v rokoch 1964-1990

Ako už bolo spomenuté, v roku 1964 zahájila svoju činnosť *Katedra pedagogiky*, ako samostatný pedagogický útvar na Prevdádzkovo-ekonomickej fakulte VŠP v Nitre. Keďže jej charakter a pôsobnosť postihovali potreby všetkých fakúlt VŠP, 1.3. 1968 bola katedra pedagogiky organizačne pričlenená k Rektorátu VŠP v Nitre.

V čase jej založenia, t.j. v akademickom roku 1964/1965, pôsobili na katedre pedagogiky štyria interní pedagogickí pracovníci, 27 externých učiteľov a jedna administratívna pracovníčka. Medzi zakladajúcich členov katedry patrili: MVDr. Jozef Kacvinský (poverený riadením činnosti katedry v čase jej vzniku), doc. PhDr. Augustín Varga (v rokoch 1965 - 1968 vedúci katedry), PhDr. Zdenka Bátorová, Ing. Gustáv Slamečka a administratívna pracovníčka Júlia Bernáthová. V rokoch 1969 – 1971 bol vedúcim katedry MVDr. Jozef Kacvinský. V nasledujúcich rokoch (1971-1973) viedol katedru prom.ped. Vojtech Svítek.

Obsahová náplň činnosti katedry

Do obsahovej náplne katedry v období jej založenia patrili predovšetkým úlohy súvisiace so zabezpečovaním doplňujúceho pedagogického štúdia učiteľov poľnohospodárskych a lesníckych škôl a kombinovaného štúdia pedagogických disciplín a psychológie pre vybraných študentov 3. a 4. ročníkov denného štúdia. Významnou súčasťou pedagogickej prípravy bola pedagogická prax, ktorá sa v tom čase realizovala na vybraných cvičných školách v Nitre, Trnave, Topoľčanoch, Zvolene, Zlatých Moravciach, Žiline, Sabinove, Michalovciach, Košiciach - Barci, Banskej Štiavnici a ďalších.

V zmysle Dokumentu československej výchovno-vzdelávacej sústavy bolo plánované otvoriť na VŠP v Nitre päťročné štúdium pre učiteľov odborných predmetov na stredných školách, ktorého absolventi by okrem odborného inžinierskeho štúdia nadobudli aj kvalifikáciu z učiteľstva. Katedra vypracovala „Rámcový program študijného odboru učiteľstvo - pedagogická časť, ktorý bol ministerstvom školstva schválený a od roku 1987/1988 realizovaný.

Už v roku 1964 bola katedra vedením vysokej školy poverená umožniť pedagogickým pracovníkom školy, súčasne s vedeckým rastom, získať potrebné vedomosti v oblasti pedagogických disciplín a psychológie. Do roku 1989 bolo organizovaných 8 kurzov s počtom absolventov cca. 300. Štúdium vysokoškolskej pedagogiky sa tak od roku 1964 stalo jedným zo základov zvyšovania úrovne pedagogického procesu na našej vysokej škole.

Od akademického roka 1966/1967 katedra vykonávala poradenskú činnosť prostredníctvom školského psychológa, ktorý sa zameriaval na riešenie problémov študijných, kolízií v partnerských, manželských a rodinných vzťahoch, na neurotické symptómy a poruchy správania. Katedra sa podieľala, prostredníctvom kabinetu didaktickej techniky, na didaktických a technických riešeniach niektorých problémov súvisiacich s modernizáciou vyučovacieho procesu na našej vysokej škole.

Významnú úlohu v práci katedry tohto obdobia zohrala i jej spolupráca s Ústavom pre ďalšie vzdelávanie pracovníkov v poľnohospodárstve a výžive. Zabezpečovala postgraduálne štúdium andragogiky pre pracovníkov tohto ústavu.

V akademickom roku 1972/1973, rozhodnutím kolégia rektora, bola na katedru pričlenená disciplína „sociológia poľnohospodárstva“ a novozriadený Kabinet brannej výchovy. Vzniká **Katedra pedagogiky a sociológie**. Organizačne aj naďalej pôsobila pri Rektoráte VŠP. Počet interných pedagogických pracovníkov vzrástol na 14 pedagógov a na katedre pôsobilo 17 externých pedagogických pracovníkov. Vedúcim katedry sa stal Ing. prom. ped. Ján Bakša, CSc.

Sekciu pedagogiky viedol PhDr. Milan Gnoth, CSc. a jej vtedajšími členmi boli Ing. Jozef Kramár, PhDr. Zdenka Bátorová, Ing. Mikuláš Ferlík, prom. ped. Vojtech Svítek, PhDr. Ladislav Kolenčík, Ing. Gustáv Slámečka, Ing. Jaroslav Lórinčík. Administratívu sekcie zabezpečovala Júlia Bernáthová. V pozícii technických pracovníkov pôsobili Terézia Dukátová a Gabriela Krivošíková. Kabinet didaktickej techniky viedol MVDr. Jozef Kacvinský, CSc. a jeho členmi boli Magdaléna Böhmová, Ing. Štefan Jurík a fotograf Michal Dovičovič. V sekcii sociológie pôsobil ako jej vedúci Ing. Fabian Majerčák, ďalej Ing. Margita Antošová, prom. psych. Viera Grausová a technická pracovníčka Ing. Daniela Balážová. Kabinet brannej výchovy viedla prom. ped. Margita Boldišová a Ing. Miroslav Kosa.

V akademickom roku 1974/1975 dochádza k významným zmenám v učebných plánoch katedry. V zmysle uskutočňovanej prestavby

vysokoškolského štúdia a na základe spoločných stratégií partnerských katedier pedagogiky vysokých škôl poľnohospodárskych v Prahe, Brne a v Nitre, jednotlivé formy štúdia prechádzajú na vyučovanie podľa nových učebných plánov.

K významným medzníkom v činnosti katedry patrilo i otvorenie doplňujúceho odbornopedagogického štúdia učiteľov a majstrov odborného výcviku učňovských zariadení v poľnohospodárstve (1.9.1974). Dôležitý článok interdisciplinárnych vzťahov tvorila i disciplína „sociológia poľnohospodárstva“, prostredníctvom ktorej katedra poskytovala budúcim poľnohospodárskym inžinierom základné vedomosti z oblasti poznania práce s ľuďmi.

V roku 1968 vedenie VŠP prevzalo dlhodobú úlohu usporiadať cyklický medzinárodný postgraduálny pedagogický kurz pre učiteľov poľnohospodárskych škôl z rozvojových krajín. Už v januári 1969 bol katedrou predložený návrh organizačnej a obsahovej koncepcie kurzu UNESCO s harmonogramom výučby. Návrh bol prijatý a schválený generálnou komisiou UNESCO v Paríži. Výber poslucháčov na štúdium bol organizovaný prostredníctvom národných komisií UNESCO v rozvojových krajinách. Prvý kurz sa uskutočnil v roku 1969. Celkovo prebehlo 9 kurzov v ktorých sa vyškolilo 65 absolventov z 28 krajín sveta – z Ázie, Afriky a Latinskej Ameriky.

Nezanedbateľnou bola i **vedecko-výskumná činnosť** v rámci rezortného a štátneho výskumu. Časť výskumu bola orientovaná na zvyšovanie kvality vzdelávacieho procesu na VŠP. Pracovníci katedry sa vo výskume zameriavali na cesty zvyšovania kvality prednášok, exkurzií, zaoberali sa motiváciou ako prostriedkom zvyšovania pozornosti študentov a zefektívňovania vyučovania na našej vysokej škole. Ale boli to i také výskumné úlohy ako „Vplyv industrializácie poľnohospodárskej výroby na uspokojovanie kultúrno-spoločenských potrieb a záujmov profesionálne špecializovaných pracovných kolektívov“, „Overovanie pokusných učebných osnov, textov a učebníc profilových učebných predmetov“, „Prehlbovanie medzipredmetových vzťahov medzi pracovným vyučovaním a vyučovaním biológie na základnej škole z aspektu vývinových tendencií sociálneho prostredia“, „Organizácia a riadenie pedagogického procesu na poľnohospodárskych vysokých školách“ a i. Výskumná činnosť pracovníkov katedry vyústila do ich vedeckopedagogického rastu. V rokoch 1980-1982 obhájili dizertačné práce PhDr. Vojtech Svítek, CSc., PhDr. Ladislav Kolenčík, CSc. a habilitoval sa doc. PhDr. Ing. Milan Gnoth, CSc.

V roku 1981 došlo k ďalším štrukturálnym zmenám v organizačnej štruktúre katedry. Od 1. septembra tohto roku sa ku katedre pričlenil „Ústav praxe“ so šiestimi pedagogickými pracovníkmi: doc. Ing. Dušan Sekerka, CSc., Ing. Ján Bukoven, CSc., Ing. Ján Hanáček, CSc., Ing. František Raffaj, CSc., Ing. Peter Chemez, Ing. Július Maťo. Ako samostatný vedeckovýskumný pracovník začal

pôsobiť na katedre i Ing. Kamil Slíž, CSc. Pribudli i tri nové administratívne pracovníčky: Terézia Výberčiová, Anna Šindlerová a Anna Derková.

V roku 1982 sa od katedry odčlenil Kabinet brannej výchovy. Katedru tvorili tri oddelenia - oddelenie pedagogiky, oddelenie praxe a oddelenie psychologicko - sociologického poradenstva. Celkovo došlo k výrazným zmenám v personálnej štruktúre katedry. Do starobného dôchodku odišiel Ing. Mikuláš Ferlík, MVDr. Jozef Kacvinský, CSc. a Júlia Bernáthová. Doc. PhDr. Ing. Milan Gnoth, CSc. v uvedenom roku ukončil pracovný pomer na SPU v Nitre. Na katedru boli prijatí noví pracovníci: Ing. František Ondruška, zabezpečujúci výučbu disciplíny „metodika vyučovania mechanizačných predmetov“, Ing. Miroslav Ivánek, zabezpečujúci výučbu disciplíny „metodika vyučovania živočíšnej výroby“ a študijná referentka Zuzana Lacová.

Inovácie štúdia v roku 1982/1983 priniesli opätovne zmeny. Pôvodne štvorsestrálne DPŠ – denná forma, prebiehajúce v 3. a 4. ročníku päťročného štúdia v štyroch semestroch, bolo presunuté do 2. a 3. ročníka štvorročného štúdia v troch semestroch. Tieto zmeny si vyžiadali i nové učebné plány. Už tradične sa tvorili v spolupráci zástupcov katedier pedagogiky vysokých škôl poľnohospodárskych v Prahe, Brne a v Nitre splu s odborovou komisiou pri ministerstve školstva. Došlo k integrácii obsahu najmä všeobecných disciplín, zmenila sa časová dotácia z pôvodných 285 na 195 hodín (vrátane pedagogických praxí). Skrátenie vysokoškolského štúdia malo za následok i znižovanie počtu záujemcov o DPŠ- denná forma. Pôvodný učebný plán obsahoval 14 disciplín. V novom učebnom pláne bolo zakotvených 8 disciplín. V súlade s profiláciou absolventov boli výrazne zdôraznené disciplíny didaktiky odborných predmetov.

Zvýšená pozornosť bola venovaná i štúdiu základov pedagogiky učiteľov vysokých škôl. Uvedené štúdium bolo postupne inovované. V nami uvádzanom období tvorilo učebný plán 90 hodín, ktoré boli orientované na psychologické aspekty výchovno-vzdelávacieho procesu na vysokých školách, sociologické hľadiská výchovy a vyučovania, metodologické otázky vyučovania, estetiku, kultúru jazykového prejavu učiteľa, moderné didaktické prostriedky a na základy teórie a praxe vyučovania odborných predmetov. Už v tomto období sa žiadalo presnejšie vymedzenie postavenia základných pedagogických disciplín a didaktík odborných predmetov, t.j. všeobecného a odborného, na katedrách pedagogiky poľnohospodárskych vysokých škôl. Táto otázka v celej šírke, v kontexte celospoločenského záujmu, nie je v príprave učiteľov odborných predmetov a majstrov odbornej výchovy doriešená dodnes.

Zameranie výskumných úloh katedry po roku 1986: „Uplatnenie absolventov katedry pedagogiky - stredoškolských učiteľov v spoločenskej praxi“, „Uplatnenie programu ekonomického výskumu a štátneho programu základného výskumu (ekonomického) v podmienkach VŠP“, „Príprava

a uplatnenie absolventov katedry pedagogiky - majstrov odbornej výchovy v spoločenskej praxi“ a i.

V akad. roku 1987/1988 bola katedra opäť organizačne začlenená pod Prevádzkovo-ekonomickú fakultu VŠP a vrátila sa k pôvodnému názvu ***Katedra pedagogiky a psychológie***. V uvedenom roku mala katedra 16 interných pracovníkov, z toho 12 učiteľov a 4 administratívne pracovníčky. Pod týmto názvom pôsobí doteraz.

V máji 1988 katedra dôstojne oslávila 25. výročie svojho založenia. Dosiahla nové úspechy v oblasti vedecko-pedagogického rastu jej členov. Výsledkom bolo sedem titulov kandidáta vied a štyri tituly docenta. Veľkou oporou vo vedecko-pedagogickom raste pracovníkov katedry boli pán prof. PhDr. Vladislav Kačáni, DrSc. a pán prof. PhDr. Rudolf Štepanovič, DrSc. Vďaka pani Terézii Dukátovej ako expertke španielčiny sa katedra otvorila svetu.

Zmeny po novembri 1989 však priniesli i zmeny na katedre pedagogiky a psychológie.

2. Pôsobenie katedry po roku 1990

Dňa 16. 1. 1990 bol do funkcie vedúceho katedry ustanovený doc. Ing. Jozef Kramár, CSc. V roku 1992, vznikla, v snahe zachovať pôdohospodárske učiteľstvo, ***Katedra pôdohospodárskeho učiteľstva***. Táto navrhla novú koncepciu prípravy učiteľov na katedre, ktorá bola postúpená k ďalšiemu pokračovaniu na D-PEF. V novembri 1990 však doc. Ing. Jozef Kramár, CSc. podľahol chorobe a zastupujúcou vedúcou katedry sa stala PhDr. Zdeňka Bátorová, CSc. V júni 1991 uspela v konkurze na vedúcu katedry a túto funkciu vykonávala až do septembra roku 1997. Katedra sa v roku 1998 vrátila k pôvodnému názvu: ***Katedra pedagogiky a psychológie***.

V roku 1990 katedru posilnili i traja sociológovia - JUDr. Elígia Turi-Nagyová, CSc., PhDr. Karol Režný, CSc. a prom. filozof Imrich Matúška. Počet sociológov tak vzrástol na päť. Treba však povedať, že veľká zásluha za zachovanie disciplíny „sociológia“ na našej univerzite patrí doc. Ing. Jánovi Bakšovi, CSc.

Vzhľadom k rozmanitosti činností katedry a k novým spoločenským podmienkam bolo potrebné venovať zvýšenú pozornosť personálnej činnosti a organizácii práce na katedre. Cieľom bolo zaujať zreteľnú pozíciu na fakulte, vysokej škole i v spoločnosti. Táto úloha bola daná i transformáciou VŠP na univerzitu. Práve vyprofilovanie katedry v tomto období znamenalo prechod oddelenia sociológie na Katedru spoločenských vied. Základnou orientáciou katedry sa stala pôvodná orientácia - príprava učiteľov a majstrov odbornej výchovy pre pôdohospodárske školy a zameranie na stredné odborné poľnohospodárske a potravinárske školstvo.

Menil sa nielen vyučovaný obsah, ale i zameranie štúdia s novými metodikami, ktoré zodpovedali novým študijným zameraniam na stredných odborných školách ako aj na Slovenskej poľnohospodárskej univerzite. Postupne sa posilnilo DPŠ - súbežná denná forma. Externé DPŠ prechádzalo na platenú formu štúdia. Pokračovalo sa i v príprave majstrov odbornej výchovy. Katedra smerovala k všeobecnejšej metodike v snahe zabrániť rozdrobenosti študentov DPŠ na malé skupinky podľa aprobácií. Disciplíny vyučované katedrou sa dostali do širšej ponuky predmetov vyučovaných na jednotlivých fakultách (psychológia, úvod do psychológie, partnerstvo a rodičovstvo, všeobecná pedagogika).

Reálnou sa stala účasť členov katedry v redakčných radách časopisov (Poľnohospodár a Zemědělská - Pôdohospodárska škola). Pracovníci katedry sa zúčastňovali ako predsedovia maturitných komisií na stredných školách, v ich konkurzných komisiách a v komisiách ministerstva školstva. Rozvíjala sa spolupráca s partnerskými katedrami na poľnohospodárskych univerzitách v Prahe, Brne, na Vysokej škole pedagogickej v Nitre a na univerzitách v Bratislave, v Banskej Bystrici a v Košiciach.

Niektoré dizertačné práce na katedre boli v tomto období zamerané na teóriu výchovno-vzdelávacieho procesu. Vďaka patrí pánu prof. Ing. Dušanovi Drienskemu, DrSc., ktorý napomáhal v spracovaní kandidátskych prác ako pomocný školiteľ. Veľký dôraz sa kládol na kvalifikačný rast pracovníkov katedry, ich jazykovú prípravu, tvorivosť, samostatnosť a zodpovednosť.

Od septembra roku 1999 viedol katedru doc. Ing. Štefan Mozola, CSc. a po konkurzných konaniach v roku 2000 to bola doc. PhDr. Emília Fulková, CSc. Na katedre v roku 2000 pôsobilo 11 pracovníkov, z toho 7 pedagógov, 2 administratívne pracovníčky a 1 upratovačka. Hlavnú náplň katedry tvorila opätovne príprava učiteľov odborných predmetov a praktickej prípravy pre stredné odborné školy poľnohospodárskeho, potravinárskeho a veterinárneho zamerania.

Vedecko-výskumná činnosť katedry bola zameraná na pedagogicko-psychologické aspekty implementácie informačno-komunikačných technológií vo vysokoškolskom vzdelávaní. Katedra sa zapojila i do medzinárodného projektu SOCRATES-KOMENIUS 2.1 „Tvorba mobilít európskych študentov a učiteľov z poľnohospodárskych vzdelávacích inštitúcií“. V rámci tohto projektu vyslala katedra prvých 8 študentov DPŠ (súbežná denná forma) do zahraničia.

V rokoch 1990–2004 ukončilo štúdium na katedre pedagogiky a psychológie 863 absolventov DPŠ - súbežná denná forma, 1106 absolventov DPŠ - externá forma (Ing.), 127 absolventov MOV - doplňujúceho odbornopedagogického štúdia a cca. 76 absolventov vysokoškolskej pedagogiky.

V roku 2002 bol akreditovaný program Bc. štúdia „Majster odbornej výchovy“. Jeho garantom sa stala doc. PhDr. Emília Fulková, CSc. Už v roku 2004 bol predložený k akreditácii nový Bc. študijný program: „Učiteľstvo

praktických poľnohospodárskych predmetov“. Uvedený program bol síce akreditovaný, ale vzhľadom k tomu, že jeho garant - doc. PhDr. E. Fulková, CSc. v roku 2005 ukončila pracovný pomer na SPU v Nitre, bola potrebná zmena garanta a jeho následná akreditácia. Podarilo sa to v roku 2006. Novým garantom programu sa stala doc. PhDr. Zlatica Bakošová, CSc. a prví študenti externej formy tohto štúdia boli prijatí v roku 2006. V roku 2009 končil prvý absolventský ročník. Napriek tomu však KPP nedokázala uhájiť uvedený bakalársky program v procese komplexnej akreditácie SPU a jednotlivých fakúlt v roku 2009. Inovovaný program Bc. Štúdia bol pripravený do akreditácie, avšak stanovené kritéria pre akreditáciu tohto štúdia nedovolili program do akreditácie predložiť. Katedra s 5 pedagogickými pracovníkmi nedokázala v oblasti vedy a výskumu obstať v konkurencii pedagogických fakúlt na Slovensku. Nedokázala splniť podmienky požadované na úrovni fakúlt.

3. Katedra pedagogiky a psychológie v súčasnosti

Hlavnú náplň katedry tvorí naďalej príprava učiteľov odborných predmetov a praktickej prípravy pre stredné odborné školy poľnohospodárskeho a potravinárskeho a zamerania.

Od 01.01. 2009 pôsobí na katedre 8 pracovníkov, z toho 5 pedagógov.

Zloženie katedry:

Mgr. Drahomíra Kučírková, CSc. - vedúca katedry
Ing. Eleonóra Černáková, PhD. – zástupca vedúcej katedry
PhDr. Ľubica Baláčková
PhDr. Miroslav Poláček
Ing. Miroslav Ivánek
Ing. Janka Balážiová – vedecko – výskumná pracovníčka
Anna Kulichová – administratívna pracovníčka
Emília Štefáková - upratovačka

Katedra zabezpečuje výučbu v nasledovných formách štúdia:

- **Doplňujúce pedagogické štúdium (DPŠ - súbežná denná forma)** pre denných študentov jednotlivých fakúlt SPU (FEM, FABZ, FBP, FZKI, TF, FEŠRR),
- **Doplňujúce pedagogické štúdium pre absolventov vysokých škôl - Ing.(DPŠ - externá forma štúdia),**
- **Doplňujúce pedagogické štúdium pre absolventov stredných škôl - externá forma štúdia,**
- **Výučbu výberových predmetov** v rámci akreditovaných programov Bc. a Ing. štúdia na jednotlivých fakultách SPU,

➤ **Kurz vysokoškolskej pedagogiky pre pedagogických pracovníkov SPU v Nitre.**

Tabuľka 1: Počty absolventov jednotlivých foriem štúdia v rokoch 2004 - 2008

Forma štúdia	2004	2005	2006	2007	2008	Spolu
DPŠ - den.	87	51	67	55	42	302
DPŠ - ext.	86	75	-	73	61	295
Bc. MOV	-	32	5	12	-	49

Zdroj: Vlastné výpočty

Vedecko-výskumná činnosť katedry bola v rokoch 2005-2009 zameraná na stav stredoškolského odborného poľnohospodársko-potravinárskeho vzdelávania v Nitrianskom regióne (projekt KEGA: 3/4279/06). Katedra navrhla jeho optimálnu štruktúru. Zaoberala sa taktiež sociálno-psychologickými aspektmi výberu štúdia na stredných odborných školách poľnohospodársko-potravinárskeho a veterinárneho zamerania. V súčasnosti sa pracovníci katedry orientujú na problematiku inovácií v procese vzdelávania učiteľov odborných predmetov stredných odborných škôl v podmienkach znalostnej spoločnosti. Svoju pozornosť venujú i problematike pedagogických situácií v stredných odborných školách a procesu skvalitňovania pedagogických praxí budúcich učiteľov odborných predmetov. Vedecko-výskumná činnosť pracovníkov katedry vyústila do ich kvalifikačného rastu. V roku 2006 úspešne obhájila dizertačnú prácu Ing. Eleonóra Černáková, PhD. a v roku 2010 bude obhajovať dizertačnú prácu PhDr. Ľubica Baláčková.

V roku 2009 sa po dlhoročnom úsilí podarilo, na legislatívnej báze, vytvoriť sieť fakultných cvičných škôl. Boli podpísané dohody o spolupráci s 28 strednými odbornými školami na Slovensku. Fakultnými cvičnými školami sa stali tieto školy:

SOŠ veterinárna Nitra, Spojená škola Nitra, SOŠ Nitra, SPŠ stavebná Nitra, OA Nitra, SOŠ záhradnícka Piešťany, SOŠ Topoľčany, SOŠP a služieb na vidieku Levice, SOŠ Zlaté Moravce, SOŠ záhradnícka Malinovo, SOŠP a služieb na vidieku Trnava, SOŠ Šurany, SOŠ Topoľčany, SOŠ vinársko-ovocinárska Modra, SOŠ obchodu a služieb Nová Baňa, SOŠ Šaľa, SOŠP a služieb Žilina, SOŠ Nové Mesto nad Váhom, SOŠ Rimavská Sobota, Spojená škola Ivanka pri Dunaji, SOŠ Kravany nad Dunajom, SOŠ Viničky, SOŠ Košice, SOŠ Kežmarok, Spojená škola Bardejov, SOŠ Levoča, Spojená škola Mošovce.

Všetkým kolegom z uvedených fakultných cvičných škôl chceme poďakovať za dlhoročnú spoluprácu v oblasti prípravy učiteľov odborných predmetov a majstrov odbornej výchovy. Mnohí z učiteľov, pôsobiacich na týchto školách, sú i absolventmi katedry pedagogiky a psychológie. História a súčasnosť našej katedry potvrdzuje staré príslovie: „Každý učiteľ ťa niečomu naučí, no najviac ťa naučia vlastní žiaci.“

Záver

Naše poďakovanie patrí deviatim doterajším vedúcim katedier, všetkým interným i externým pracovníkom katedry, ktorí už na katedre nepracujú, ako aj tým, ktorí už žiaľ nie sú medzi nami. Katedra od svojho vzniku prešla mnohými organizačnými zmenami, ale každý z jej pracovníkov odviezol nemalú prácu medzi študentmi, na poli výskumu a v pracovnom kolektíve. Zanechal ľudskú stopu, ktorú nosíme v sebe. Na ceste plnej zákrut to bolo niekedy veľmi ťažké. Ale, ako to povedal Chalmers? „*Čo zmeškáme v zákrutách, doženieme na rovnej ceste.*“

Úprimná vďaka patrí všetkým tým interným pracovníkom katedry, ktorí pôsobili na Katedre pedagogiky a psychológie FEM SPU v Nitre viac ako tri roky.

Pedagogickí pracovníci:

Ing. Margita Antošová, CSc., PhDr. Ľubica Baláčková, doc. Ing. Ján Bakša, CSc., Albert Balko, prom.ped., PhDr. Zdeňka Bátorová, CSc., Margita Boldišová, prom.ped., Mgr. Miroslava Brunaiová, doc. Ing. Ján Bukoven, CSc., Ing. Eva Čánkyová, Ing. Eleonóra Černáková, PhD., Ing. Mikuláš Ferlík, Mgr. Katarína Fichnová, doc. PhDr. Emília Fulková, CSc., doc. PhDr. Ing. Milan Gnoth, CSc., doc. Ing. Andrej Göbő, CSc., Mgr. Mária Hrašnová, Ing. František Hanáček, CSc., Ing. Peter Chemez, Mgr. Jaroslava Chudinová, Ing. Miroslav Ivánek, MVDr. Jozef Kacvinský, CSc., Ing. Miroslav Kosa, doc. Ing. Jozef Kramár, CSc., Mgr. Drahomíra Kučírková, CSc., Ing. Jaroslav Lörinčík, CSc., Ing. Fabián Majerčák, Ing. Milan Michálek, Ing. Július Maťo, Mgr. Imrich Matuška, doc. Ing. Štefan Mozola, CSc., JUDr. Elígia Tury-Nagyová, CSc., Ing. František Ondruška, PhDr. Viera Pašková, CSc., doc. PhDr. Silvia Pokrivčáková, PhD., PhDr. Miroslav Poláček, Ing. František Raffaj, CSc., PhDr. Karol Režný, CSc., doc. Ing. Dušan Sekerka, CSc., Ing. Gustáv Slamečka, Ing. Štefan Slunčík, doc. PhDr. Vojtech Svítek, CSc., Ing. Anton Šotter, prof. PhDr. Rudolf Štepanovič, DrSc., Mgr. Jarmila Uhrínová, PhD., doc. PhDr. Augustín Varga, CSc., PhDr. Jana Vernarcová, doc. Ing. Ladislav Veterány, PhD.

Nepedagogickí pracovníci:

Ing. Janka Balážiová, Júlia Bernáthová, Ing. Helena Brežíková, Terézia Dukátová, Ing. Erika Groissová, Ružena Haladejová, Zuzana Jaleczová, PaedDr.

Vladimír Jasan, Ľudmila Križanová, Anna Kulichová, PaedDr. Iveta Melchertová, Mária Muchová, Elena Palková, Alžbeta Pappová.

Osobitne by sme sa chceli poďakovať kolegom partnerských univerzít na Slovensku a v ČR. Naša vďaka patrí predovšetkým doc. Ing. Romanovi Hrmovi, PhD., riaditeľovi Ústavu inžinierskej pedagogiky a humanitných vied Materiálovotechnologickej fakulty STU so sídlom v Trnave, za jeho podporu, pomoc a spoluprácu vo výchovno-vzdelávacom procese. Taktiež kolegom z Českej republiky: prof. Ing. Milanovi Slavíkovi, CSc., riaditeľovi Institutu vzdelávania a poradenství České zemědělské univerzity v Praze, za dlhoročnú podporu spolupráce našich pracovísk, doc. Ing. Pavlovi Máchalovi, CSc., riaditeľovi Institutu celoživotního vzdělávání Mendelovy zemědělské a lesnické univerzity v Brně, za podporu vzájomnej spolupráce. Naše poďakovanie patrí i doc. PhDr. Daně Linhartovej, CSc., zástupkyni riaditeľa Institutu celoživotního vzdělávání MZLU v Brně a doc. PhDr. Radke Dyrťovej, CSc. z Institutu vzdelávania a poradenství České zemědělské univerzity v Praze, za ich dlhoročnú podporu vzájomnej spolupráce medzi našimi pracoviskami.

Literatúra

Dekrét o zriadení katedry pedagogiky z 31. júla 1964, archív SPU v Nitre

Uznesenie rektora VŠP v Nitre zo dňa 22.2. 1968, archív SPU v Nitre

Uznesenie rektora VŠP zo dňa 1.1. 1973, archív SPU v Nitre

Kronika Katedry pedagogiky a psychológie FEM SPU v Nitre, archív KPP

Recenzent: PhDr. Peter Porubčan, CSc.